

Sagsbehandler:

Jonas Mannov
Telefon: 43577575
Email: 37315@ISHOJ.DK

Journal eller CPR-nummer:

27.00.00-P00-1-18

20-09-2018

Notat vedrørende udkast til Forslag til "Lov om bekæmpelse af Ungdomskriminalitet"

Den 29. juni 2018 indgik Regeringen, Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti en aftale om en reform af indsatsen mod ungdomskriminalitet.

Reformen har fem hovedområder:

1. Fødekæden til den hårde kerne skal stoppes
2. Børn og unge i risikozonen og deres forældre skal opleve en tidlig konsekvens af kriminel adfærd
3. Ensrettet indsats for anbragte kriminalitetstruede unge
4. En effektiv forebyggende indsats for alle børn og unge
5. Effektiv implementering og opfølgning

Én af de mest markante ændringer i aftalen er oprettelsen af "Ungdomskriminalitetsnævn". Ungdomskriminalitetsnævnet skal træffe afgørelser i sager om børn og unge mellem 10 og 17 år, som er mistænkt for at have begået alvorlig kriminalitet og som samtidig har nogle risikofaktorer, der gør dem særligt udsatte for at ende i den hårde kerne af unge kriminelle.

Den 29. september 2018 sendte Justitsministeriet "Forslag til Lov om bekæmpelse af Ungdomskriminalitet" i høring. Loven danner grundlag for Ungdomskriminalitetsnævnets arbejde.

Formålet med dette notat er at opridse nogle af forslaget potentielle konsekvenser for Ishøj Kommunes måde at behandle sager vedr. børn og unge, der mistænkes for eller har begået alvorlig kriminalitet. Der er alene tale om en helt overordnet og foreløbig vurdering på baggrund af udkastet til lovforslaget. Der er således ikke tale om en egentlig juridisk, socialfaglig eller økonomisk konsekvensanalyse. Notat forholder sig heller ikke til hvilken effekt på ungdomskriminaliteten, forslaget kan tænkes at have.

Ungdomskriminalitetsnævnet

Der oprettes i hver politikreds et uafhængigt nævn. Nævnets formand og næstformænd er dommere, og herudover beskikker politi og kommuner medlemmer. Nævnets medlemmer er uafhængige og kan ikke modtage eller søge instruktion fra den beskikkende myndighed eller organisation.

Sager bliver henvist til nævnet

- af retten, hvis der er tale om straffesager vedr. unge i alderen 15-17 år
- af politiet, hvis der er tale om et barn eller en ung i alderen 10-14 år

Ungdomskriminalitetsnævnet kan træffe afgørelse om

- **Straksreaktioner**, som kan bestå i at bidrage til at genoprette forrettet skade eller deltage i andre aktiviteter med genoprettende formål, herunder udføre samfundsnyttigt arbejde.
- **Forbedringsforløb**. For børn og unge mellem 10 og 14 år kan varigheden i helt særlige tilfælde fastsættes til op til fire år. Handleplanen skal angive én eller flere konkrete foranstaltninger for barnet eller den unge, som vurderes egnede i forhold til barnets eller den unges problemer og behov. Det kan fastsættes, at barnet eller den unge skal
 1. være hjemme på et nærmere fastsat tidspunkt
 2. tage ophold i ungdomsklub, uddannelsessted eller lign.
 3. modtage praktisk, pædagogisk eller anden støtte i hjemmet
 4. modtage familiebehandling eller behandling af barnets eller den unges problemer,
 5. indgå i et døgnophold, jf. § 55 i lov om social service, for både forældremyndighedsindehaverne, barnet eller den unge og andre medlemmer af familien i en plejefamilie, i en kommunal plejefamilie, på et godkendt opholdssted eller på en døgninstitution, jf. § 66, stk. 1, nr. 1, 2, 5 og 6, i lov om social service,
 6. indgå i en aflastningsordning, jf. § 55 i lov om social service, i en plejefamilie, kommunal plejefamilie eller netværksplejefamilie eller på et opholdssted eller en døgninstitution, jf. § 66, stk. 1, nr. 1-3, 5 og 6, i lov om social service,
 7. have udpeget en fast kontaktperson,
 8. have formidlet praktiktilbud hos en offentlig eller privat arbejdsgiver for den unge og i den forbindelse udbetaling af godtgørelse til den unge, eller
 9. modtage anden hjælp, der har til formål at yde rådgivning, behandling og praktisk og pædagogisk støtte.

Foranstaltninger kan under særlige forhold gennemføres uden forældremyndighedsindehavers samtykke

Det er kommunen, der skal forelægge sagen for nævnet, hvad enten dette er sket på baggrund af en henvisning fra politiet eller en domstolsafgørelse.

Kommunen udarbejder en "ungefaglig undersøgelse" efter anmodning fra nævnet. En ungefaglig undersøgelse svarer overordnet til en børnefaglig undersøgelse efter Servicelovens §50. Kommunen har en tidsfrist på tre uger til at udarbejde undersøgelsen. Undersøgelsen skal resultere i en begrundet indstilling om, hvorvidt der er grundlag for at iværksætte foranstaltninger og i bekræftende fald af hvilken art, disse bør bestå.

Der oprettes endvidere en "Ungekriminalforsorg", som fører tilsyn med, at barnet eller den unge efterlever Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse. Hvis barnet eller den unge ikke efterlever Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse, og den ansvarlige kommune ikke træffer de fornødne foranstaltninger med henblik på at sikre dette, indberetter ungekriminalforsorgen dette til Ungdomskriminalitetsnævnet. Ungdomskriminalitetsnævnet kan på baggrund af en indberetning pålægge kommunalbestyrelsen at gennemføre afgørelsen inden for en nærmere angivet tidsfrist og henstille til, at dette om nødvendigt sker ved politiets bistand.

Overvejelser om betydning for kommunen

Med forbehold for ændringer i lovgivning, uafklarede spørgsmål omkring den konkrete implementering mv. kan der peges på følgende konsekvenser for Ishøj Kommune.

Ændrede beslutningskompetencer

Kompetencen til at træffe afgørelser i forhold til børn med alvorlig kriminalitetsadfærd i alderen 10-14 år "flyttes" fra kommune til det nye nævn (de almindelige bestemmelser og forpligtelser i Lov om Social Service gælder dog fortsat).

I forhold til unge i alderen 15-17 har domstolene allerede nu mulighed for at træffe afgørelser om, at den unge skal efterleve vilkår i form af foranstaltninger mv., fx i forbindelse med betinget straf med vilkår om hjælpeforanstaltninger efter § 52 i lov om social service.

Ifht. den ændrede beslutningskompetence er det dog værd at bemærke, at ungdomskriminalitetsnævnet træffer afgørelse på baggrund af indstilling fra kommunens "ungeundersøgelse".

Udmøntning af afgørelser om forbedringsforløb

Såfremt ungdomskriminalitetsnævnets afgørelsespraksis ifht. forbedringsforløb viser sig at adskille sig fra den nuværende kommunale afgørelsespraksis efter serviceloven, vil der givet være økonomiske konsekvenser heraf, såfremt det træffes afgørelser om mere omkostningsfulde foranstaltninger. Som udgangspunkt må det formodes, at praksis vil lægge sig op af nuværende praksis, da afgørelserne sker efter indstilling fra kommunen og afgørelsesgrundlaget i de to typer af afgørelser synes parallelt.

Det skal bemærkes, at nævnet i sin afgørelse beslutter varighed (op til 2 år) af foranstaltningen. Dette kan være i en bestemt periode eller til formålet med foranstaltningen er opnået (hvorefter kommunen skal genindbringe sagen for ungdomskriminalitetsnævnet).

Det bør også bemærkes, at nævnet *altid* skal vurdere behovet for anbringelse uden for hjemmet i sager om vold mod en person i offentlig tjeneste eller hverv (straffelovens § 119, stk. 1), ildspåsættelse (straffelovens § 180), voldtægt (straffelovens § 216, herunder, jf. § 225), seksuelt forhold til et barn under 15 år (straffelovens § 222, herunder, jf. § 225), forsætligt drab (straffelovens §§ 237-239), uagtsomt manddrab under særligt skærpene omstændigheder (straffelovens § 241, 1. pkt., 2. led), grov vold og særlig grov vold (straffelovens §§ 245-246), uagtsom legemsbeskadigelse under særligt skærpene omstændigheder (straffelovens § 249, 1. pkt., 2. 73 led), hensættelse i hjælpeløs tilstand (straffelovens § 250), frihedsberøvelse og menneskehandel (straffelovens §§ 261 og 262 a), afpresning af særligt grov beskaffenhed (straffelovens § 281, jf. § 286) og røveri (straffelovens § 288).

Hvorvidt denne bestemmelse vil føre til flere anbringelser er uafklaret. Det vurderes dog sandsynligt, at anbringelse oftere vil blive brugt som foranstaltning, da nævnet arbejder ud fra en logik om "konsekvens/ikke-konsekvens". I kommunen arbejdes der fortrinsvis ud fra logikken om "virker det/virker det ikke" – herunder også om der er et rimeligt forhold mellem effekt og udgifterne ved foranstaltningen. I forhold til sidstnævnte vil vi altid vælge billigere mindre indgribende foranstaltninger som virker mindst lige så godt som en anbringelse.

Nævnet vil i sagens natur kun kunne træffe afgørelse om anbringelse, hvis betingelserne for at anbringe den unge uden for hjemmet er opfyldt. At foranstaltningerne og pålæggene i forbedringsforløbet ikke må være mere indgribende, end formålet tilsiger, indebærer bl.a., at den tidsmæssige udstrækning af forbedringsforløbet, herunder de indeholdte foranstaltninger og pålæg, skal stå i rimeligt forhold til de problemer hos den unge, som forløbet tilsigter at løse.

Udmøntning af straksreaktioner

Der lægges umiddelbart op til, at det vil være en kommunal opgave at udmønte straksreaktioner, f.eks. i form af genoprettende tiltag eller samfundsnyttigt arbejde. Dette adskiller sig umiddelbart markant fra nuværende praksis på tilsvarende områder (fx samfundstjeneste), hvor det er kriminalforsorgen, der har forpligtigelsen. Hvorfor det ikke er ungekriminalforsorgen, der har ansvaret for straksreaktionerne (der jo har en mere sanktionslignende form) er ikke helt klart, og kan eventuelt være et tema til et kommunalt hørings svar.

Såfremt det bliver en kommunal opgave, vil det være en betydelig meropgave i forhold til nuværende praksis.

Ungeundersøgelsen

Børnefaglige undersøgelser efter SEL § 50 skal i udgangspunktet udarbejdes indenfor en tidsramme af fire måneder. De nye ungefaglige undersøgelser, der er parallelle hertil, skal udarbejdes indenfor en tidsfrist af tre uger. Der skal indhentes betydelige mængder af infor-

mationer, afholdes samtaler og besluttet en indstilling på meget kort tid. Indstillingen har potentielt meget omfattende konsekvenser for barnet/den unge, hvorfor kvaliteten bør være fuldt ud på højde med en tilsvarende undersøgelse efter lov om social service. Det er svært at se, hvorledes dette kan lade sig gøre uden at udvide kommunens kapacitet på området med tilhørende merudgifter.

Øvrige, administrative konsekvenser

Afhængigt af den konkrete implementering af nævnet må der formodes at skulle anvendes ressourcer til hurtigere og/eller mere omfattende behandling af sager, deltagelse i nævns-møder, beskikkede kommunale medlemmer af nævnet mv.